

FCG.

Posintra Oy
Hiiliviisas Jukola -hanke

Massatapahtuman aluetaloudellisten vaikutusten hiiliviisaus

31.10.2023

Euroopan unionin
osarahoittama

Posintra

OK TRIAN

A!
Aalto University

Sisälllys

1. Mistä on kysymys?
2. Aluetaloudelliset vaikutukset
3. Aluetaloudellisten vaikutusten yhteys tapahtuman hiilijalanjälkeen
4. Suositukset ja tarkistuslistat tapahtumien hiiliviisauden kehittämiseen
 - Suosituksia tapahtumien mahdollistajille
 - Suosituksia tapahtumajärjestäjille
 - Suosituksia tapahtumien palveluntarjoajille

Mistä on kysymys?

Tausta

FCG:n toimeksiannon toimintaympäristönä ja testialustana on toiminut Porvoossa 17.-18.6.2023 järjestetty **Jukolan Viesti -tapahtuma** ja sen taustalla **Hiiliviisas Jukola -hanke**, jonka päätavoitteena on mahdollisimman pienen hiilijalanjäljen muodostavan massatapahtuman oppimis- ja toimintamalli yhteistyössä tapahtumatuotantoon osallistuvien yritysten ja yhteistyökumppanien kanssa.

FCG:n tehtävät

1. Selvitetään aluetaloudelliset vaikutukset

- Tavoitteena oli selvittää mahdollisimman kokonaisvaltaisesti Porvoon Jukolan aluetaloudelliset vaikutukset.
- Selvitykseen piirissä olivat mm. osallistujien rahankäyttö tapahtuman aikana, taloudelliset vaikutukset kohdeyrityksiin ja muihin porvoolaisiin palvelu- ja tuotantoyrityksiin, tapahtumasta syntyvät yhteisöverotulot sekä mahdolliset työllisyysvaikutukset.

2. Selvitetään aluetaloudellisten vaikutusten yhteys tapahtuman aiheuttamaan hiilijalanjälkeen

- Tavoitteena oli muodostaa käsitys massatapahtuman aluetaloudellisten vaikutusten ja tapahtumasta aiheutuvan hiilijalanjäljen välisestä yhteydestä: voidaanko talouteen ja ilmastoon liittyviä tavoitteet saavuttaa yhtäaikaisesti.
- Erityisesti on haluttu tunnistaa aluetaloudellisen analyysin ja hiiliviisauden yhteys sellaisella konkreettisella tavalla tai mallilla, joka palvelisi myös tulevien massatapahtumien valmistelua ja toteutusta.

Oleellinen kysymys

Onko mahdollista tunnistaa ja kehittää ymmärrystä ja keinoja, joilla voidaan auttaa massatapahtumia samanaikaisesti sekä **pienentämään hiilijalanjälkeään** että **kasvattamaan aluetaloudellista hyötyä** entistä kestävämmiin?

FCG.

1 Aluetaloudelliset vaikutukset

Näin aluetalousvaikutusten arviointi toteutettiin

Työvaihe 1: Tiedonkeruu

- FCG osallistui kyselytutkimuksen kysymysten asetteluun Suomen Suunnistusliiton ja Posintran kanssa.
- Tapahtumaan osallistuvien rahankäyttötietoja saatiin Suomen Suunnistusliiton suorittamasta kyselytutkimuksesta.
- Kohdeyritysten Porvoon Jukolasta syntyneitä sekä rakentamisen että itse tapahtuman aikana syntyneitä rahavirtoja selvitettiin kohdeyritysten puhelinhaastatteluilla.
- Kattavan vaikutusarvioinnin suorittamiseksi toteutettiin myös laajempi yrityskysely Webropol-työkalulla. Kohderyhmään valittiin erityisesti vähittäiskaupan, palvelualojen ja henkilöliikenteen yrityksiä. Lisäksi tehtiin erillinen kysely kotimajoittajille.

Työvaihe 2: Vaikutusten laskenta

- **Rakentamisen aikaisten** välittömien ja välillisten vaikutusten arviointi perustuu tapahtuman arvioituihin rakentamiskustannuksiin ja niistä edelleen johdettuihin työllisyysvaikutuksiin sekä palkka- ja ansioverotulovaikutuksiin
- Rakennuskustannusten arvioinnissa hyödynnettiin tapahtumajärjestäjän ja kohdeyritysten lähtötietoja sekä FCG:n asiantuntijoiden arvioita.
- Työllisyysvaikutukset arvioitiin Tilastokeskuksen panos/tuotos-taulukoita hyödyntäen. Palkkatulovaikutukset perustuvat toimialakohtaisiin palkkatilastoihin ja verotulovaikutukset Porvoon veroasteeseen.
- **Tapahtuman aikaisten** välittömien ja välillisten vaikutusten arviointi perustuu kävijöiden rahankäyttöarvioihin sekä yrityskyselyn ja -haastattelujen tuloksiin, joiden perusteella arvioitiin vaikutukset yritysten liikevaihtoon ja työllisyyteen.
- Tilastokeskuksen panos-tuotos-taulujen avulla arvioitiin välilliset työllisyysvaikutukset ja kertautuvat vaikutukset.
- Työllisyysvaikutukset arvioitiin Tilastokeskuksen panos/tuotos-taulukoita hyödyntäen. Palkkatulovaikutukset perustuvat toimialakohtaisiin palkkatilastoihin ja verotulovaikutukset Porvoon veroasteeseen.

Tapahtuman investoinnit 1/1

- Investoinnit sisältävät mm. kisa-alueen rakentamiseen ja varusteluun tehdyt palvelujen ostot. **Investoinnin kokonaiskustannus on 462 218 €**, joka muodostuu paikallisilta toimijoilta hankituista palveluista (313 828 €) ja muualta hankituista palveluista (148 390 €).
- Investointien aikaansaama työllisyysvaikutus on yhteensä **noin 4,6 henkilötyövuotta**, josta noin puolet suoria vaikutuksia rakentamisen toimialoilla ja puolet välillisiä vaikutuksia muilla toimialoilla.
- Investointien suoraan työllistämien henkilöiden palkkatulo on yhteensä **noin 98 370 €** ja verotulovaikutus **noin 7 000 €**. Verotulosta osa kohdistuu Porvooseen ja lähiseudulle, osa muualle Suomeen.
- Investoinnin työllisyysvaikutus on arvioitu Tilastokeskuksen työpanoskertoimien (rakentamisen toimiala) ja verotulovaikutus palkansaajien keskimääräisen palkkatulon ja keskimääräisen tuloveroasteen perusteella.*

Investoinnit	
Paikallisilta toimijoilta hankitut palvelut	313 828 €
Muualta hankitut palvelut	148 390 €
Yhteensä	462 218 €

Suorat vaikutukset	Paikalliset toimijat	Muut toimijat	Yhteensä
Työllisyysvaikutus, htv	1,6 htv	0,8 htv	2,4 htv
Työllisten palkkatulo, €	66 790 €	31 580 €	98 370 €
Työllisten verotulo, €	4 750 €	2 250 €	7 000 €

Välilliset vaikutukset	Paikalliset toimijat	Muut toimijat	Yhteensä
Työllisyysvaikutus, htv	1,5 htv	0,7 htv	2,2 htv
Työllisten palkkatulo, €	61 090 €	28 880 €	89 970 €
Työllisten verotulo, €	4 340 €	2 050 €	6 390 €

Kisaorganisaation toiminta 1/3

Kisaorganisaation palvelujen ostot ja oma henkilöstö

- Sisältää mm. kisaorganisaation yrityksiltä ostamat palvelut ja tavarat sekä kisaorganisaation kisojen toteuttamista varten palkkaaman henkilöstön.
- Kokonaiskustannus on **765 706 €**. Oman henkilöstön palkkoja ja henkilöstösivukuluja lukuun ottamatta kustannusten tulkitaan syntyneen palvelujen ja tavaroiden ostoista yrityksiltä ja muilta organisaatioilta ts. kisaorganisaatio on kanavoinut **yrityksille 583 300 €**, josta **187 899 €** paikallisille yrityksille ja **395 409 €** muiden alueiden yrityksille.
- Suurin kustannuserä on **"Muut kustannukset" 375 378 €**, johon sisältyy mm. TV-tuotantoon liittyvät palvelut sekä mm. talkoolaisten asusteiden, ensiaputarvikkeiden ja karttamuovipussien hankinta. Kustannuserän palveluista suurin osa (83 %) on hankittu muilta kuin paikallisilta toimijoilta.

Kustannuserä, €	Paikallisilta toimijoilta hankitut	Muilta toimijoilta hankitut	Yhteensä
Henkilöstön palkat ja sivukulut	182 398 €		182 398 €
Kuljetukset	3 013 €	59 481 €	62 494 €
Majoitus ja ruokailu	100 087 €	9 776 €	109 863 €
Markkinointi	7 998 €	9 649 €	17 647 €
Vartiointi	12 657 €	5 269 €	17 926 €
Muut kustannukset	64 144 €	311 235 €	375 378 €
Kustannukset yhteensä	370 296 €	395 409 €	765 706 €

Kisaorganisaation toiminta 2/3

Palveluostojen työllisyys- ja verotulovaikutukset

- Kokonaiskustannus on **765 706 €**, josta oman henkilöstön palkkoja ja henkilöstösivukuluja **182 398 €** ja palvelujen ja tavaroiden ostoja yrityksiltä **583 300 €**.
- Kisaorganisaation toiminnan kautta syntyvä työllisyysvaikutus on **yhteensä 8,4 henkilötyövuotta**, josta suora työllisyysvaikutus 5,8 henkilötyövuotta ja välillinen työllisyysvaikutus 2,6 henkilötyövuotta.
- Kisaorganisaation toiminnan myötä suoraan työllistyvien henkilöiden **verotulovaikutus on noin 15 540 €**. Verotulosta osa kohdistuu Porvooseen ja lähiseudulle, osa muualle Suomeen.
- *Kisaorganisaation toiminnan työllisyysvaikutus on arvioitu Tilastokeskuksen työpanoskertoimien (palveluostojen toimialat) ja verotulovaikutus palkansaajien keskimääräisen palkkatulon ja keskimääräisen tuloveroasteen perusteella.*

Suorat vaikutukset	Paikalliset toimijat	Muut toimijat	Yhteensä
Työllisyysvaikutus, htv	3,4 htv	2,4 htv	5,8 htv
Työllisten palkkatulo,€	118 570 €	100 050 €	218 620 €
Työllisten verotulo, €	8 430 €	7 110 €	15 540 €

Välilliset vaikutukset	Paikalliset toimijat	Muut toimijat	Yhteensä
Työllisyysvaikutus, htv	1,6 htv	1,0 htv	2,6 htv
Työllisten palkkatulo,€	61 710 €	40 850 €	102 560 €
Työllisten verotulo, €	4 390 €	2 900 €	7 290 €

Kisaorganisaation toiminta 3/3

Talkootyö

- Ennen tapahtumaa (1 kk), tapahtuman aikana ja tapahtuman purun aikana tehtyjen talkootuntien määrä oli **yhteensä 18 096 tuntia**.
 - Tehtyjen talkootuntien määrä vastaa noin **12 henkilötyövuotta** ja talkootyön arvo on palkansaajien keskiansiolla arvioituna noin **254 070 €**.
 - Vaikka talkootyö on merkityksellistä tapahtuman toteuttamisen kannalta, aluetalouden kannalta sillä ei ole vastaavaa merkitystä, koska aluetaloudessa työn arvon mittana on rahapalkka. Tässä mielessä talkootyö on verrattavissa kotityöhön, joka myös on välttämätöntä, mutta ei näy millään tavalla aluetalouden tilinpidossa.
 - Talkootyöllä voi kuitenkin olla välillistä merkitystä aluetaloudelle, mikäli talkootyöntekijät ovat vapaalla muusta työstä tai olisivat vaihtoehtoisesti kesätöissä, jolloin talkootyöntekijöiden työpanosta on voitu yrityksissä korvata palkkaamalla sijaisia tai teettämällä työtä muulla henkilökunnalla.
- Aluetalouden kannalta talkootyötä voidaan katsoa myös toisesta näkökulmasta.
 - Jos talkootyöntekijöitä ei olisi ollut saatavissa, vastaava työpanos olisi pitänyt hankkia joko palkkaamalla henkilöstöä kisaorganisaatioon ja/tai ostamalla palveluja alan yrityksiltä. Tämä olisi edellyttänyt noin 254 070 € enemmän tuloja kisaorganisaatiolle, jotta lisääntyneet kustannukset olisi saatu katettua. Vastaavasti kisaorganisaation rahavirta yrityksille ja oman henkilöstön palkkoihin sekä edelleen vaikutus aluetalouteen olisi ollut suunnilleen saman summan verran suurempi.
 - Voidaan kuitenkin arvioida, ettei tapahtuman järjestäminen ilman erittäin suurta talkootyötä olisi todennäköisesti ollut mahdollista.

Tapahtumakävijät ja rahavirrat aluetalouteen 1/4

Osallistumismaksut

- Osallistumismaksut olivat **yhteensä 941 422 €**, josta maksettiin provisiot Suomen Suunnistusliitto ry:lle, Kansainväliselle suunnistusliitolle (IOF) ja Kaukametsäläiset ry:lle.

Tapahtumakävijöiden rahankäyttö

- Tapahtumakävijöiden rahankäyttö on arvioitu Sponsor Insightin toteuttaman kävijäkyselyn tulosten perusteella.
- Tapahtumakävijöiden kokonaismäärä oli **noin 40 000 henkilöä**, joista noin 35 000 oli kilpailijoita, huoltajia ja kannustajia ja noin 5 000 lähiseudulta tulleita katsojia ym.
- Rahankäytöstä suurin osa (71 %) toteutui kisa-alueella.
- Ulkomaalaiset käyttivät keskimäärin enemmän rahaa sekä kisa-alueella että muualla Porvoossa ja seudulla.

Asuinpaikka	Kävijä-määrä ¹⁾	Rahan-käyttö kisa-alueella €/kävijä ²⁾	Rahankäyttö muualla Porvoossa/lähiseudulla €/kävijä ²⁾	Rahan-käyttö yhteensä €/kävijä ²⁾
Porvoo tai lähiseutu	6 110	112,68 €	64,32 €	177,00 €
Muu Suomi	30 620	113,07 €	35,01 €	148,08 €
Ulkomaat	3 270	133,07 €	101,54 €	234,61 €
Kaikki	40 000	114,56 €	47,80 €	162,36 €

1) Kilpailijoiden, huoltajien ja kannustajien (35 000 henkilöä) asuinpaikka on arvioitu kävijäkyselyyn vastaajien asuinpaikan mukaisessa suhteessa.

2) Rahankäyttö ilman osallistumismaksua (Sponsor Insight: Tapahtuman kävijätutkimus)

Tapahtumakävijät ja rahavirrat aluetalouteen 2/4

Tapahtumakävijöiden rahankäyttö yhteensä

- Tapahtumakävijät kuluttivat tapahtuman aikana **yhteensä noin 6,4 milj.€**, josta lähiseudun ulkopuolelta tulevien kotimaisten kävijöiden osuus oli noin 4,6 milj.€ (72 %) ja ulkomaalaisten kävijöiden osuus 0,7 milj.€ (10 %).
- Kaikkien tapahtumakävijöiden yhteenlaskettu rahankäyttö (6,4 milj.€) on bruttomääräinen rahavirta aluetalouteen, jossa ei ole otettu huomioon alueella asuvien vaihtoehtoiskulutusta.
- Porvoosta ja lähiseudulta kotoisin olevien tapahtumakävijöiden kohdalla rahankäyttö olisi todennäköisesti ollut samaa suuruusluokkaa ilman tapahtumaa ts. alueella toteutunut vaihtoehtoiskulutus olisi ollut likimain yhtä suurta kuin toteutunut rahankäyttö. Näin ollen Porvoosta ja lähiseudulta kotoisin olevien tapahtuman aikaisella rahankäytöllä ei ole merkittävää nettovaikutusta aluetaloudelle.

- Tapahtuman aikaansaama kulutuksen **nettolisäys aluetalouteen on arvion mukaan noin 5,3 milj.€**.

Tapahtumakävijöiden asuinpaikka	Rahankäyttö kisa-alueella, yhteensä (milj.€)	Rahankäyttö muualla Porvoossa/lähiseudulla, yhteensä (milj.€)	Rahankäyttö yhteensä, brutto (milj.€)	Nettovaikutus (milj.€)
Porvoo/lähiseutu	0,7 milj.€	0,4 milj.€	1,1 milj.€	-
Muu Suomi	3,5 milj.€	1,1 milj.€	4,6 milj.€	4,6 milj.€
Ulkomaat	0,4 milj.€	0,3 milj.€	0,7 milj.€	0,7 milj.€
Kaikki	4,6 milj.€	1,8 milj.€	6,4 milj.€	5,3 milj.€

Tapahtumakävijät ja rahavirrat aluetalouteen 3/4

Vaikutukset yrityksille

- Tapahtuman aikaansaama kulutuksen nettolisäys aluetalouteen on arvion mukaan yhteensä **noin 5,3 milj.€**.
- Tapahtumakävijöiden suurimmat rahavirrat kanavoituivat **majoituspalveluille, n. 0,9 milj.€** (kisa-alueella teltat, tuulisuojat ja matkailuvaunupaikat sekä majoituspalvelut muualla seudulla), **ravitsemispalveluille, n. 1,5 milj.€** (kisa-alueella ruoka ja juomat sekä ravintolapalvelut muualla seudulla) sekä **vähittäiskaupan palveluille, n. 2,1 milj.€** (kisa-alueella myytävät tuotteet sekä ruokaostokset, shoppailu ja matkamunistot muualla seudulla).

Toimiala	Rahankäyttö kisa-alueella (milj.€)	Rahankäyttö muualla Porvoossa/lähiseudulla (milj.€)	Rahankäyttö yhteensä, brutto (milj.€)	Netto-vaikutus (milj.€)
Majoituspalvelut	0,5 milj.€	0,5 milj.€	1,1 milj.€	0,9 milj.€
Ravitsemispalvelut	1,3 milj.€	0,5 milj.€	1,8 milj.€	1,5 milj.€
Pysäköinti ja kuljetukset	0,4 milj.€	0,1 milj.€	0,5 milj.€	0,4 milj.€
Polttoaineostot		0,3 milj.€	0,3 milj.€	0,3 milj.€
Muut ostokset	2,2 milj.€	0,4 milj.€	2,6 milj.€	2,1 milj.€
Muu rahankäyttö	0,2 milj.€	0,0 milj.€	0,2 milj.€	0,1 milj.€
Kaikki	4,6 milj.€	1,8 milj.€	6,4 milj.€	5,3 milj.€

Tapahtumakävijät ja rahavirrat aluetalouteen 4/4

Tapahtumakävijöiden rahankäytön (netto) työllisyys- ja verotulovaikutukset

- Tapahtuman aikaansaama kulutuksen nettolisäys aluetalouteen on arvion mukaan yhteensä **noin 5,3 milj.€**.
- Tapahtumakävijöiden rahankäytön kautta syntyvä työllisyysvaikutus on **yhteensä 83 henkilötyövuotta**, josta suora työllisyysvaikutus 58 henkilötyövuotta ja välillinen työllisyysvaikutus 25 henkilötyövuotta. Suurimmat työllisyysvaikutukset kohdistuvat **majoitus- ja ravitsemistoiminnan sekä vähittäiskaupan toimialoille**.
- Kulutuksen kasvun myötä suoraan työllistyvien henkilöiden **verotulovaikutus on noin 128 500 €**. Verotulosta osa kohdistuu Porvooseen ja lähiseudulle, osa muualle Suomeen.
- *Kulutuksen kasvun työllisyysvaikutus on arvioitu Tilastokeskuksen työpanoskertoimien (palvelujen toimialat) ja verotulovaikutus palkansaajien keskimääräisen palkkatulon ja keskimääräisen tuloveroasteen perusteella.*

Toimiala	Suora työllisyysvaikutus, htv	Välillinen työllisyysvaikutus, htv	Työllisyysvaikutus yhteensä, htv
Majoituspalvelut	10	5	15
Ravitsemis- ja ravitsemispalvelut	17	8	25
Pysäköinti ja kuljetukset	3	2	5
Polttoaineostot	3	1	4
Muut ostokset	23	8	31
Muu rahankäyttö	2	1	3
Kaikki	58	25	83

Yhteenveto

Investoinnit yhteensä **462 218 €**,
joista paikallisilta toimijoilta 313 828 €
ja muilta toimijoilta 148 390 €

Palveluostot yhteensä **765 706 €**,
joista paikallisilta toimijoilta 370 296 €
ja muilta toimijoilta 395 409 €

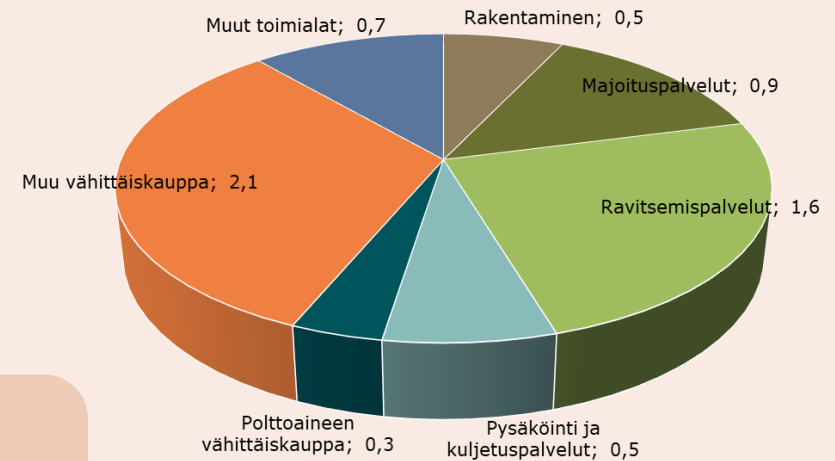
Tapahtumakävijöiden rahankäyttö yhteensä 6,4 milj.€
(kisa-alueella 4,6 milj.€ ja muualla Porvoossa ja lähiseudulla 1,8 milj.€)
Nettovaikutus aluetalouteen 5,3 milj.€

Suoraan työllistyvien verotulovaikutus
yhteensä noin **151 000 €**

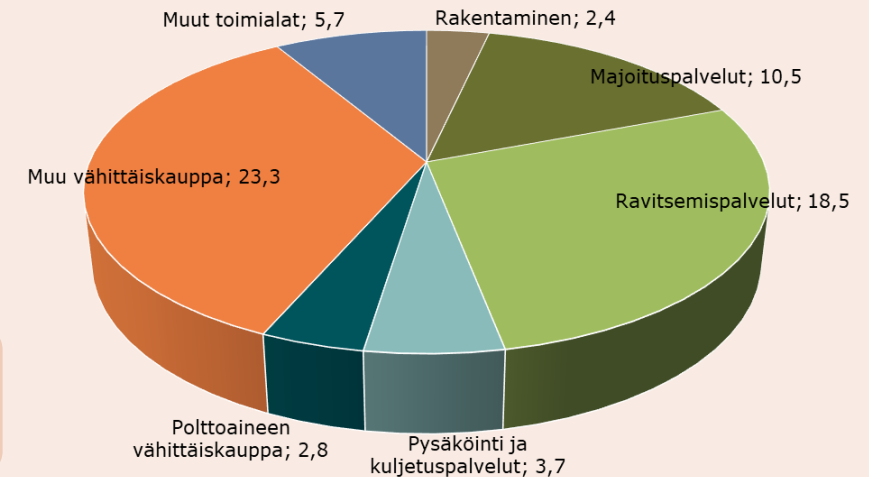
**Talkootyötä
18 096 tuntia
(n. 12 htv, arvo
n. 254 000 €)**

40 000 tapahtumakävijää
(Porvoosta ja lähiseudulta 6 110,
muualta Suomesta 30 620 ja
ulkomailta 3 270)

Rahavirrat (investoinnit, palveluostot, rahankäyttö), yhteensä 6,5 milj.€

Suora työllisyysvaikutus, yhteensä 67 henkilötyövuotta

FCG.

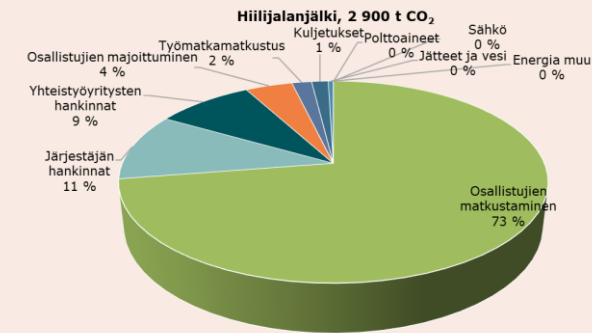

2 Aluetaloudellisten
vaikutusten yhteys
tapahtuman
hiilijalanjälkeen

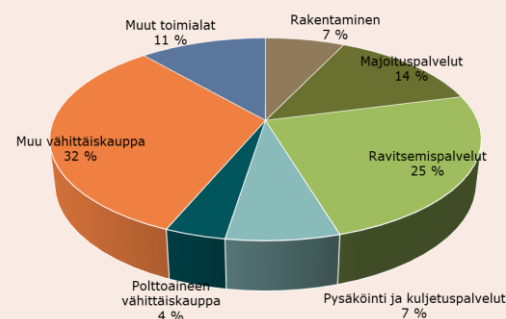
Näin hiilijalanjälkeä ja aluetalousvaikutuksia arvioitiin

Työvaihe: Analyysi

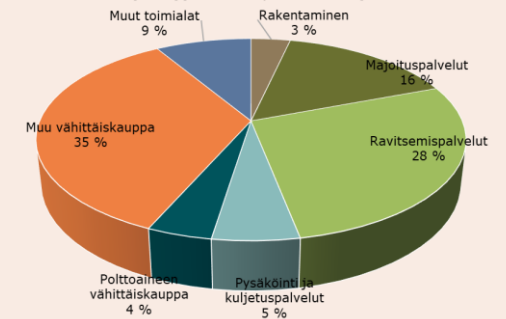
- Porvoon Jukolan viestin aluetaloudellisten vaikutusten arvioinnin ja hiilijalanjälkilaskelmien tulosten avulla avattiin talous- ja ilmastonäkökulmien välistä perusrelaatioita.
- Herkkyysanalyysin avulla tunnistettiin avainmuuttujia, joiden muutokset vaikuttavat merkittävimmin tapahtuman aluetalous- ja ilmastovaikutuksiin sekä niiden keskinäiseen yhteyteen.
- Samalla nostettiin esiin tehtyjen laskelmien ulkopuolelle jääviä tapahtuman aluetaloudellisia ja ilmastollisia vaikutuskanavia. Vaikutuskanavien tunnistamisessa hyödynnettiin Jukolan viestin kävijätutkimuksen ja kohdeyritysten haastattelujen tuloksia.
- Koska euromääräisten tunnuslukujen määrittely osoittautui haasteelliseksi, arvioinnissa laadittiin tulevien tapahtumien suunnittelijoiden tueksi SYKEN ENVIMAT-mallin tuloksia hyödyntävä ilmasto- ja talousnäkökulmaa esiin tuova Excel-laskuri.
- Tuloksena saatiin toimintamallia varten analysoitu tietopohja ja kuvaus tapahtuman aluetalous- ja hiilijalanjälkitulosten keskinäisestä yhteydestä.

Rahavirrat (investoinnit, palveluostot, rahankäyttö), 6,5 milj.€

Suora työllisyysvaikutus, 67 henkilötyövuotta

Merkittävimmät vaikutuskanavat

- Porvoon Jukolan viestin hiilijalanjäljen laskelmien ja aluetaloudellisten vaikutusten tarkastelujen tulosten välillä on kytkös. Suurin osa tapahtuman päästöjen, rahavirtojen ja työllisyysvaikutusten lähteistä on ainakin välillisesti linkitettävissä toisiinsa, sillä taloudellisesta toimeliaisuudesta aiheutuu käytännössä aina päästöjä.
- Relaatio ei ole kuitenkaan aina selkeä. Hiilijalanjäljen ja aluetaloudellisten vaikutusten arvioinnista löytyy keskinäisiä katvealueita. Nollavaihtoehtomaisen vertailukohdan puuttuminen vaikeuttaa erityisesti suunnittelun ja toteutuksen ratkaisujen vaikutusten arviointia.
- Hiilijalanjäljen laskelmien ja aluetaloustarkastelujen merkittävimmissä vaikutuslähteissä on yhteneväisyyksiä, mutta myös erojakin on. Porvoon Jukolan viestissä järjestäjien hankinnat ja tapahtumakävijöiden kulutus ovat avainmuuttujia päästö-, rahavirta- ja työllisyysnäkökulmasta.

Merkittävimmät päästölähteet	Merkittävimmät alueellisten rahavirtojen lähteet	Merkittävimmät työllisyysvaikutusten lähteet
Osallistujien matkustaminen	Muu vähittäiskauppa	Muu vähittäiskauppa
Järjestäjien hankinnat	Ravitsemispalvelut	Ravitsemispalvelut
Yhteistyökumppanien myynnit	Majoituspalvelut	Majoituspalvelut
Osallistujien majoittuminen	Muut toimialat	Muut toimialat

- Jukolan Viestin suurin päästölähde, tapahtumakävijöiden matkustaminen jää kuitenkin pääosin aluetaloudellisen tarkastelun ulkopuolelle. Käytetty hiilijalanjäljen tulosten esitystapa ei myöskään tuo kunnolla esiin ruokailussa ja muissa ravitsemispalveluissa tehtävien valintojen painoarvoa tapahtuman ilmastovaikutuksissa.

Hiilijalanjäljen ja rahavirtojen linkittyminen

Päästölähde	Päästöt (tCO ₂ e)	Osuus (%)
Alueella käytetyt polttoaineet ?	0,5	0 %
Sähkö ?	0	0 %
Osallistujien matkustaminen !	2 100	73 %
Järjestäjien hankinnat	320	11 %
Yhteistyöyritysten hankinnat	260	9 %
Osallistujien majoittuminen	120	4 %
Työmatkamatkustus ?	52	2 %
Kuljetukset	44	1 %
Jätteet ja vesi	13	0,5 %
Energia muu ?	0,2	0 %
Hiilijalanjälki yhteensä	2 900	100 %

? Puuttuva tai epäselvä yhteys rahavirtalaskelmiin

! Vaikutuslähde ei näy kunnolla rahavirta- tai hiilijalanjälkitarkastelussa

■ Merkittävä päästöjen tai aluetalousvaikutusten lähde

Nuolet kuvaavat hiilijalanjäljen laskennan ja aluetalouden rahavirtojen keskinäisiä linkityksiä

Rahavirran lähde	Rahavirta (milj. €)	Osuus (%)
Rakentaminen	0,5	8 %
Majoituspalvelut	0,9	14 %
Ravitsemis- ja ravintolapalvelut !	1,6	25 %
Järjestäjien palveluostot	0,1	2 %
Kävijöiden rahankäyttö	1,5	23 %
Pysäköinti ja kuljetuspalvelut	0,5	8 %
Järjestäjien palveluostot	0,1	2 %
Kävijöiden rahankäyttö	0,4	6 %
Polttoaineen vähittäiskauppa	0,3	5 %
Muu vähittäiskauppa	2,1	32 %
Muut toimialat	0,7	11 %
Järjestäjien palveluostot	0,6	9 %
Kävijöiden rahankäyttö	0,1	2 %
Rahavirrat yhteensä	6,5	100 %

Hiilijalanjäljen ja työllisyysvaikutusten linkittyminen

Päästölähde	Päästöt (tCO ₂ e)	Osuus (%)	Nuolet kuvaavat hiilijalanjäljen laskennan ja työllisyysvaikutusten keskinäisiä linkityksiä			Työllisyysvaikutuksen lähde	Työvuosi (htv)	Osuus (%)
Alueella käytetyt polttoaineet ?	0,5	0 %				Rakentaminen	2,4	4 %
Sähkö ?	0	0 %				Majoituspalvelut	10,5	16 %
Osallistujien matkustaminen !	2 100	73 %				Ravitsemis- ja ravintolapalvelut !	18,5	28 %
Järjestäjien hankinnat	320	11 %				Järjestäjien palveluostot	1,2	2 %
Yhteistyöyritysten hankinnat	260	9 %				Kävijöiden rahankäyttö	17,3	26 %
Osallistujien majoittuminen	120	4 %				Pysäköinti ja kuljetuspalvelut	3,7	6 %
Työmatkamatkustus ?	52	2 %				Järjestäjien palveluostot	0,2	0 %
Kuljetukset	44	1 %				Kävijöiden rahankäyttö	3,2	6 %
Jätteet ja vesi	13	0,5 %				Polttoaineen vähittäiskauppa	2,8	4 %
Energia muu ?	0,2	0 %				Muu vähittäiskauppa	23,3	35 %
Hiilijalanjälki yhteensä	2 900	100 %				Muut toimialat	5,7	9 %
						Järjestäjien palveluostot	4,0	6 %
						Kävijöiden rahankäyttö	1,7	3 %
						Rahavirrat yhteensä	66,9	100 %

- ? Puuttuva tai epäselvä yhteys työllisyyslaskelmiin
- ! Vaikutuslähde ei näy kunnolla työllisyys- tai hiilijalanjälkitarkastelussa
- Merkittävä päästöjen tai työllisyysvaikutusten lähde

Hiilijalanjälki- ja aluetaloustarkastelun haasteita

- Hiilijalanjälki- ja aluetaloustarkastelujen perusrelaatioiden tunnistamisesta on ongelmansa.
- Tulosten vertailua vaikeuttavat tarkastelujen erilaiset luokittelut. Hiilijalanjäljen järjestäjien hankintojen ja yhteistyöyritysten myynnin toimialapohjainen tarkastelu hankaloittaa tapahtuman ilmastovaikutusten tunnistamista ja yhdistämistä aluetaloustarkasteluun. Tämä asettaa haasteensa ravitsemispalvelujen ratkaisujen arviointiin. Myös rakentaminen jakaantuu hiilijalanjäljen laskelmissa eri toimialoihin.
- Tarkastelujen kattavuudessa on eroja. Jollekin hiilijalanjäljen päästölähteille ei löydy vastinpareja aluetaloustarkastelusta. Tuloksista ei näy suoraan lämmön, sähkön ja tapahtumaan liittyvien polttoaineiden hankinnan aluetaloudellisia vaikutuksia. Rahavirta- ja työllisyystarkastelut eivät sisällä työntekijöiden ja talkoolaisten matkojen vaikutuksia.
- Myös aluerajaukset hankaloittavat tulosten linkittämistä. Tapahtumakävijöiden matkustamisen jää tarkastelualueen rajauksen vuoksi suurimmaksi osaksi aluetaloudellisen arvioinnin ulottumattomiin. Polttoaineiden vähittäismyynnin kautta päästään Porvoon Jukolan viestin aluetaloustarkastelussa kiinni karkeasti arvioiden vain 20 %:iin hiilijalanjäljen laskelmissa kuvatuista tapahtumakävijöiden matkustamisen päästöistä.
- Hiilijalanjäljen laskenta huomioi puolestaan ainoastaan tapahtuman yhteistyöyritysten myynnit. Tämän vuoksi päästölaskelmista puuttuu merkittävä osa aluetaloustarkastelun sisältämän kisapaikan ulkopuolella Porvoossa ja sen lähiseudulla tapahtuneen tapahtumakävijöiden kulutuksen ilmastovaikutuksista.
- Selkeiden euromääräisten tunnuslukujen määrittely osoittautui pulmalliseksi. Tämän vuosi arvioinnin yhteydessä on laadittu tapahtuman ilmasto- ja talousnäkökulmaa esiin tuovat Excel-pohjainen laskuri.

Tarkastelun ulkopuolisia vaikutuskanavia

- Porvoon Jukolan viestin hiilijalanjälki- ja alue-tarkastelujen ulkopuolelle rajautuu tapahtuman toteutukseen liittyviä vaikutuskanavia, jotka voivat edistää paikallisesti välillisesti sekä ilmastomyötäistä että taloudellisesti kannattavaa toimintaa.
- Esimerkkinä tällaisesta vaikutuskanavasta on tapahtuman ja sen järjestelyjen yhteydessä tapahtunut yhteistyö-yritysten ja muiden toimijoiden ilmastomielessä tapahtunut oivalluttaminen ja sen vähintäänkin potentiaaliset laajemmat vaikutukset toimijoiden tuleviin ratkaisuihin ja tarjoamiin tuotteisiin.
- Epävarmempi vaikutuskanava ovat Jukolan Viestin aikaiset ja sen jälkeiset Porvoota ja sen lähialuetta koskevat laajemmat potentiaaliset markkinointi- ja imago-hyödyt. Taloudellisten vaikutusten lisäksi tapahtuma voi vahvistaa tapahtumapaikkakunnan imagoa ja uskottavuutta myös ilmastotyön näkökulmasta.
- Kulutuksen laadun vaikutuskanava on hiilijalanjälki- ja aluetaloustarkastelussa epäselvä. Keskimääräisiin kertoimiin pohjautuvat laskelmat tekevät näkyväksi periaatteessa sen, mihin rahaa käytetään ja miten paljon siitä seuraa vaikutuksia. Etenkin päästöjen määrän laskennan ja niihin vaikuttamisen kannalta olisi kuitenkin hyvä saada tarkempaa otetta myös siitä, millaisiin ja minkä laatuisiin hyödykeryhmiin tapahtuman rahan-käyttö kohdistuu. Erityisesti ruokailun vaikutusten osalta kulutettu elintarviketyyppi ja sen laatu vaikuttaa tapahtuman hiilijalanjälkeen.
- Suunnittelun ja tapahtuman elinkaaren merkitys jää hämäräksi. Hiilijalanjäljen ja aluetaloustarkastelun tulosten esitystavat eivät tuo kunnolla esiin, miten ilmastovaikutukset syntyvät ja kertyvät tapahtuman toteutuksen elinkaaren aikana ja mihin vaikutuksiin tapahtuman suunnittelulla voidaan erityisesti vaikuttaa.

Yhteenveto 1/3

- Hiilijalanjälki- ja aluetalouslaskelmien tulosten pohjalta tehty analyysi vahvistaa käsitystä siitä, että kyse on kokonaisuudesta. Siinä kaikilla tapahtumaan liittyvien toimijoiden tekemillä valinnoilla ja niihin vaikuttamisella on merkitystä sekä ilmaston että aluetalouden näkökulmasta katsottuna.
- Porvoon Jukolan viestin tulosten perusteella tapahtuman järjestäjien hankinnat ja tapahtumakävijöiden kulutus ovat avainroolissa, kun halutaan vaikuttaa tapahtuman päästöihin, rahavirtoihin ja työllisyyteen.
- Monelta osin hiilijalanjäljen laskelmat ja aluetalous-tarkastelut kertovatkin samaa tarinaa eri näkökulmista. Ne tuovat esiin samanlaisia keinoja ja vaikutuskanavia, joilla voidaan pienentää tapahtuman päästöjä vähentämättä sen järjestämisestä syntyviä myönteisiä taloudellisia vaikutuksia.
- Eli toimintaan, joka näkyy alueen taloudessa, voidaan vaikuttaa myös päästöjen osalta. Eurot ja päästöt linkittyvät myös laskennallisesti toisiinsa, sillä kulutuksen ja hankintojen päästöt määrittävät hiilijalanjäljen laskennassa kerrointen avulla rahamääräisistä tiedoista.
- Porvoon Jukolan viestin hiilijalanjälkilaskelmin ja aluetaloustarkastelujen vertailu tuo myös hyvin esiin sen tosiseikan, että merkittävin päästölähde eli tapahtumakävijöiden matkustaminen ei kuitenkaan näy talouslaskelmissa.
- Tapahtumajärjestäjän ilmastohaasteena onkin se, kuinka paljon tapahtuman suunnittelussa ja toteutuksessa voidaan lopulta vaikuttaa matkustamiseen. Keinoja kuitenkin on olemassa: yksi niistä on vaikuttaa paikallisesti Porvoon Jukolan Viestin sähköbussikuljetusten tavoin osallistujien tapahtumamatkojen ns. viimeisen kilometrin kulkutapavalintoihin.

Yhteenveto 2/3

- Tapahtuman päästöjen ja talouden suhteellinen irtikytkeminen lähtee yksittäisistä valinnoista ja toimenpiteistä.
- Tapahtuman hiilijalanjälki ei nosta kunnolla esiin tapahtuman suunnittelun ja toteutuksen aikana tehtyjä ilmastomyötäisiä ratkaisujen vaikutusta ilman vertailukohtaa. Tapahtuman suunnitteluvaiheessa valittavien ratkaisujen ilmasto- ja talousvaikutusten punnintaa helpottaa toimenpidekohtainen päästöjen arviointi ja sen vertailu tavanomaiseen valintaan tai perustoteutus-tapaan. Ratkaisujen vaikutukset tuodaan esiin vaihtoehdosta syntyvien päästöjen välttämisen kautta.
- Tavanomaisen hiilijalanjälkilaskennan haasteena on se, miten kattavasti se pystyy lopulta tunnistamaan ja tuomaan näkyviksi paikallisesti vaikutettavissa olevat päästölähteet ja ajoittuuko laskenta vaikutusten pienentämisen kannalta oikein.
- Hiilijalanjälki on lopulta enemmän ilmastovaikutusten lähteiden kokoluokkien osoittaja. Sen laskennan tarpeellisuus onkin syytä punnita. Monissa tapauksissa kannattaa panostaa enemmän tapahtumassa ilmasto-tekemiseen kuin laskemiseen ja hyödyntää tapahtuman suunnittelussa jo valmiita tietoja tyypillisistä tapahtumien ilmastovaikutusten lähteistä ja niiden keskinäisestä merkittävydestä.
- Kattavasti ja hyvin lasketusta hiilijalanjäljestä ei ole haittaa. Se on usein myös tarpeen tapahtuman ulospäin tapahtuvaan uskottavan ilmastoviestinnän tukena. Laskentaa on erityisesti mahdollista kehittää Jukolan viestin kaltaisessa säännöllisesti toteuttavassa tapahtumassa. Hiilijalanjälkeä on olennaista käyttää yhä laadukkaampia tuloksia tapahtuman ilmastoasioiden jatkuvan parantamisen apuvälineenä eikä vain toteutuneen tilanteen toteajana.

Yhteenveto 3/3

- Paikalliset toimijat, tuotteet ja ratkaisut tarjoavat paremman mahdollisuuden hallita tapahtuman ilmastovaikutuksia. Tapahtuman järjestäjän ja yhteistyökumppanien positiivisena haasteena on kasvattaa tapahtuman järjestämiseen liittyviä paikallisia rahavirtoja ja työllisyysvaikutuksia siten, että toiminnan päästöt lisääntyvät niiden taloudellisia vaikutuksia hitaammin.
- Paikallisuus näkyy etenkin työllisyysvaikutuksissa. Porvoon Jukolan viestin esimerkin tavoin työllistävissä vähittäiskaupassa, majoituksessa, ravitsemuspalveluissa ja rakentamisessa voidaan pienentää tapahtumaan liittyviä ilmastovaikutuksia paikallisen yhteistyön ja kumppanuuksien avulla. Hiilijalanjälki- ja aluetalouslaskelmat eivät tuo esiin näiden tapahtumajärjestelyihin liittyvien ilmastohoksauttamisen keinojen potentiaalia ja vaikutuksia.

Päästöjen ja talouden suhteellinen irtikytkentä lähtee yksittäisistä valinnoista ja toimenpiteistä.

Tee yhteistyötä, rakenna kumppanuuksia ja hoksauta muita toimijoita.

Suosi paikallista.

Etsi keinoja vaikuttaa tapahtumakävijöiden matkustamiseen ja kulkumuotovalintoihin.

Tee ilmaston ja talouden yhteys näkyväksi ja arvioi etukäteen tapahtuman päästöt yhdessä eurojen kanssa.

FCG.

Suosituksset ja tarkistuslistat
tapahtumien hiiliviisauden
kehittämiseen

Yleiset suositukset:

Miten maksimoida aluetalousvaikutukset?

Aluetalousvaikutukset syntyvät alueelle muualta tulevista euroista (linkitys matkailuun!), paikallisten palvelu- ja tuotantoyritysten liikevaihdon kasvusta sekä uusista ansaintamahdollisuuksista. Liikevaihto lisää työllisyysvaikutuksia, joista syntyy ostovoimaa, ansiotulokertymää ja verotuloja alueelle.

- Käytä/suosi paikallisia palveluita, tuotteita, raaka-aineita, työvoimaa.
- Tee yhteistyötä matkailutoimijoiden, vähittäiskaupan ja muiden oheispalvelujen tarjoajien kanssa ja paketoi palvelukokonaisuuksia.
 - Majoitusmahdollisuudet
 - Kuljetus- ja vuokrauspalvelut paikan päällä
 - Kauppojen ja ravintoloiden kampanjat/tarjoukset ym. tapahtumaan liittyen
 - Aukioloaikojen pidentäminen tapahtuman aikana
 - Sivutapahtumat, oheisohjelmat ja tapahtumakävijöiden viipymän pidentämisen mahdollisuudet, esim. hyvinvointi-/rentoutuspaketti kisan jälkeen
- Panosta viestintään ja markkinointiin näkyvästi.
- Informoi paikallisia toimijoita siitä, millaisia mahdollisuuksia ja missä vaiheessa tapahtuma tarjoaa paikallisille palvelu- ja muille yrityksille, jotta nämä voivat tarjota tuotteitaan ja palvelujaan tapahtuman käyttöön.
 - > *Millaista kysyntää on odotettavissa - mikä on kohderyhmälle tärkeää (profilointi)?*
- Markkinoi ja tuo tapahtuman yhteydessä esille paikallisia palveluja – myös niiden, jotka eivät ole itse tapahtumassa mukana, jotta tapahtumakävijät käyttävät paikallisia palveluja ja kuluttavat rahaa mahdollisimman paljon.
- Valmistaudu mittaamaan/arvioimaan kertyvää hyötyä tiedottamalla palvelun tarjoajia ja myyjiä, jotta nämä seuraavat myyntiään.
- Arvioi talkootuntien määrä.
- .

Yleiset suositukset:

Miten yhdistää aluetaloudelliset hyöty ja hiiliviisaus?

Tapahtuman eurot ja päästöt linkittyvät paikallisesti toisiinsa. Järjestäjien hankinnat ja tapahtumakävijöiden kulutus ovat avainroolissa päästöjen, rahavirtojen ja työllisyysvaikutusten näkökulmasta. Suurin päästölähde eli osallistujien matkustaminen jää pääosin aluetaloudellisen tarkastelun ulkopuolelle.

- Suosi paikallista - se vaikuttaa positiivisesti aluetalouteen ja pienentää hiilijalanjälkeä, kun palvelut ostetaan ja tuotetaan lähellä.
- Tapahtuman päästöjen ja aluetalouden suhteellinen irtikytkeminen lähtee yksittäisistä valinnoista ja toimenpiteistä. Tässä kaikkien tapahtuman toimijoiden valinnat ovat merkittäviä.
- Tapahtuman järjestäjän ja yhteistyökumppanien on mahdollista kasvattaa tapahtuman järjestämiseen liittyviä paikallisia rahavirtoja ja työllisyysvaikutuksia siten, että toiminnasta aiheutuvat päästöt lisääntyvät taloudellisia vaikutuksia hitaammin.
- Tapahtuman järjestäminen tarjoaa mahdollisuuden hoksauttaa paikallisia toimijoita ilmasto- ja talousmielessä.
- Tapahtuman järjestämisen erityisenä haasteena on etsiä keinoja, joiden avulla voidaan paikallisesti vaikuttaa osallistujien matkustamisen määrään ja kulkutapa-valintoihin.
- Tapahtuman suunnitteluvaiheessa valittavien ratkaisujen ilmasto- ja aluetalousvaikutusten pohdintaa helpottaa toimenpidekohtainen päästöjen arviointi ja sen vertailu tyyppilliseen valintaan tai toteutustapaan - usein riittää, että tehdään moni asia keskivertoa paremmin.
- Hiilijalanjälki on lopulta enemmän ilmastovaikutusten lähteiden kokoluokkien osoittaja - monesti kannattaakin panostaa enemmän tapahtumassa uskottavaan ilmastotekemiseen kuin laskemiseen.

Tapahtumien hiiliviisauden edistäminen eri toimijoiden näkökulmasta

Tapahtumatoiminnan kehittäminen

- Kestävä perusinfrastruktuuri
 - Julkiset tapahtumatilat ja -rakenteet
 - Julkiset liikenneyhteydet ja liikkumispalvelut
 - Tapahtumien tukeminen ja luvitus
 - Yritysten tukeminen ja neuvonta
- Strateginen suunnittelu ja vaikutusten arviointi
 - Tilat, tekniikka ja rakenteet
 - Osaamisen ja toimintatapojen kehittäminen
 - Laatujärjestelmät ja sertifikaatit
- Tuotekehitys, skaalausmahdollisuudet
 - Osaamisen ja toimintatapojen kehittäminen
 - Laatujärjestelmät ja sertifikaatit

Mahdollistajat (kunta, muut julkiset kehittäjäorganisaatiot)

Tapahtumajärjestäjät (yksityiset, julkiset, 3. sektori)

Tapahtumien palveluntarjoajat

Tapahtuman järjestäminen

- Tapahtuma-alueen mahdollistaminen
 - Lupa-asiat
 - Liikennejärjestelyt
 - Viestintä ja markkinointi (läpileikkaava)
- Suunnittelu
 - Toteutus
 - Palaute ja kehitystarpeet
 - Viestintä ja markkinointi
- Suunnitteluyhteistyö
 - Toteutusyhteistyö
 - Palaute ja kehitystarpeet
 - Viestintä ja markkinointi

Kehittämisen ja investointien rahoitusmahdollisuudet

Yhteistyö ja kumppanuudet

Suosituksia tapahtumien mahdollistajille

Yksityisen, julkisen ja kolmannen sektorin järjestäjille

Tapahtumatoiminnan kehittäminen

- mahdollistajat

Kestävä perusinfrastrukturi	Julkiset tapahtumatilat ja rakenteet	Julkiset liikenneyhteydet ja liikkumispalvelut	Tapahtumien tukeminen ja luvitus	Yritysten tukeminen ja neuvonta
<ul style="list-style-type: none">• Varmista, että olemassa oleville tapahtumapaikoille kulkee kevyen liikenteen väylät• Hyödynnä tapahtumaan liittyvässä infrassa, kuten katuvalaistuksessa, energiatehokkaita ja vähähiilisiä ratkaisuja• Varmista sähköisten ajoneuvojen latausmahdollisuudet tapahtuma-alueilla• Aseta infraan liittyviin hankintoihin vähähiilisyyskriteerit	<ul style="list-style-type: none">• Hyödynnä julkisissa tapahtumatiloissa uusiutuvaa energiaa• Suunnittele tapahtumapaikkojen liikkumiskäytös siten, että julkinen liikenne on yksityisautoilua houkuttelevampaa (esim. bussipysäkit ovat lähempänä sisäänkäyntiä kuin parkkipaikka)• Mahdollista tapahtumien kattavat kierrätysmahdollisuudet yhteistyössä jäteyhtiön kanssa• Minimoi maanmuokkaustarpeet tapahtuma-alueilla	<ul style="list-style-type: none">• Huomioi julkisen liikenteen suunnittelussa tapahtumatuotannon tarpeet• Lähde rohkeasti mukaan uudenlaisten liikkumispalveluiden kokeiluihin, jotka tukevat tapahtuma-alueelle liikkumista• Investoi yhteiskäyttöpyöriin ja sijoita riittävästi pyöriä tapahtuma-alueiden läheisyyteen	<ul style="list-style-type: none">• Lisää tapahtuma-avustuksen kriteereihin hiiliviisaus	<ul style="list-style-type: none">• Viesti vihreän siirtymän mahdollisuuksista• Aktivoi yrityksiä vihreään kehitystyöhön ja rahoitusmahdollisuuksien hyödyntämiseen• Neuvo ja tue yrityksiä sertifikaattien hankkimisessa

Tapahtuman järjestäminen

- mahdollistajat

Tapahtuma-alueen mahdollistaminen	Lupa-asiat	Liikennejärjestelyt	Viestintä ja markkinointi
<ul style="list-style-type: none">• Priorisoi tulevien tapahtuma-alueiden suunnittelussa saavutettavuutta julkisilla ja kestäväillä liikkumistavoilla	<ul style="list-style-type: none">• Huomioi luvituksessa hiiliviisaus siten, että ilmastoa erityisesti kuormittavia tapahtumia ei sallita / vaihtoehtoisesti etsi yhdessä tapahtumajärjestäjän kanssa hiiliviisaampia ratkaisuja ilmastokuormituksen vähentämiseksi	<ul style="list-style-type: none">• Toteuta (yhteistyössä tapahtumajärjestäjän kanssa) vähähiilistä liikkumista tukevia palveluita kävijöille, kuten lisäbussivuoroja• Tarjoa tapahtumaosallistujille maksuton julkisen liikenteen lippu• Tee yksityisauton parkkeerauksesta maksullista• Mahdollista tapahtumapaikalla sähköauton lataus	<ul style="list-style-type: none">• Nosta tapahtuman hiiliviisauskonsepti oman organisaatiosi viestintään ja/tai ilmastoviestintään• Viesti roolistasi hiiliviisauden edistämässä sidosryhmille ja medialle

Suosituksia tapahtumajärjestäjille

Yksityisen, julkisen ja kolmannen sektorin järjestäjille

Tapahtumatoiminnan kehittäminen

- tapahtumajärjestäjät

Strateginen suunnittelu ja vaikutusten arviointi	Osaamisen ja toimintatapojen kehittäminen	Tapahtumatoiminnan hiiliviisauden kehittäminen	Kumppanien valinta ja yritysten neuvonta
<ul style="list-style-type: none">• Aseta tapahtumalle on ilmastotavoite, kuten hiilineutraalius tai päästövähennystavoite• Toteuta/tilaa tapahtuman hiilijalanjäljen laskenta, eli päästölaskenta, ja raportoi siitä avoimesti• Laadi hiiliviisauden toimintasuunnitelma• Kohdenna hiiliviisaustoimenpiteet toteutetun hiilijalanjäljen laskennan perusteella• Hyvitä rahallisesti tapahtumasta syntyneet päästöt sertifioidun toimijan ja palvelun kautta tai anna osallistujille mahdollisuus hyvittää oma hiilijalanjälki lipun oston yhteydessä (huom. tämä on viimeinen keino, ensin on minimoitava päästöt)• Osoita tapahtuman suunnitelmassa ja budjetissa resursseja hiiliviisauden toteutukselle ja kehittämistyölle	<ul style="list-style-type: none">• Huolehdi, että oma osaaminen ja tietotaito hiiliviisaista tapahtumista on kattava ja ajantasainen• Perehdytä, sitouta ja osallista työntekijät ja vapaaehtoiset hiiliviisaan tapahtumantuotannon periaatteisiin• Verkostoidu muiden tapahtumajärjestäjien kanssa parhaiden hiiliviisauden käytäntöjen jakamiseksi ja skaalaamiseksi• Nimeä tapahtumaorganisaatiosta hiiliviisauden vastuuhenkilö ja/tai tiimi	<ul style="list-style-type: none">• Osallistu tapahtuma-alan hiiliviisauden kehitystyöhön ja tarjoudu toimimaan pilottikohteena• Sitoudu tapahtuma-alan yhteisiin ilmastotavoitteisiin• Hanki tapahtumalle ilmasto- ja ympäristösertifikaatti, kuten Ekokompassi• Tee yhteistyötä matkailualan kanssa tapahtumatoiminnan päästöjen pienentämiseksi	<ul style="list-style-type: none">• Pyri saamaan kumppaniksi päästöjen kannalta ratkaisevien alojen edustajia, kuten joukkoliikenteen tuottaja ja energiayhtiö• Tee tapahtuman hiiliviisauskonseptista niin hyvä ja houkutteleva, että yritykset haluavat lähteä kumppaneiksi ja hyötyvät mukanaolosta• Sitouta ja osallista tapahtuman kumppanit ilmastoviisaan tapahtumantuotannon periaatteisiin laatimalla kirjalliset ohjeet, periaatteet ja yhteiset tavoitteet• Järjestä kumppaneille verkostoitumismahdollisuuksia parhaiden käytäntöjen ja kokemusten jakamiseksi

Tapahtumapaikka ja -infrastrukturi	Tapahtuman toteutus	Palaute ja kehitystarpeet	Viestintä ja markkinointi
<ul style="list-style-type: none"> Huomioi tapahtumapaikan valinnassa saavutettavuus, eli varmista, että sijainti on hyvien kulkuyhteyksien ja olemassa olevien palvelujen lähetyvillä Huomioi tapahtumapaikan mahdollisuus hyödyntää olemassa olevaa rakennettua ympäristöä (tiet, rakennukset, infra) Painota tapahtumapaikan valinnassa sellaista paikkaa, jolla on ympäristösertifikaatti tai standardi (sisätapahtumat) Hyödynnä tapahtuman rakenteiden, kuten aitojen, teltojen, porttien ja laitteiden hankinnassa kierto- ja jakamistalouden ratkaisuja (hanki käytettynä, jaa toiselle tapahtumantuottajalle) Pohdi, onko joku osa tapahtumasta toteutettavissa virtuaalisesti ja onko kaikkien vieraiden/esiintyjien välttämätöntä saapua tapahtumapaikalle Ulkotapahtumassa pidä huolta, ettet vahingoita luontoa (esim. puusto ja viheralueet), ennallista tarvittaessa jälkikäteen 	<ul style="list-style-type: none"> <i>Hyödynnä uusiutuvaa energiaa ja energiatehokkaita ratkaisuja</i> <i>Suunnittele ja toteuta tapahtuma niin, että paikalle on mahdollista saapua kestävästi ja varmista, että logistiikassa panostetaan vähähiilisyys</i> <i>Maksimoi kierrätys ja minimoi jätteiden synty</i> <i>Varmista, että tapahtuman ruoka- ja palvelutarjonta on ilmastokestävää</i> → Ks. näistä omat listat seuraavilla sivuilla Keskitä kaikki hankinnat yhden pisteen kautta Toteuta hankinnat, kuten vaatteet ja dekoraatiot vähähiilisyys huomioiden, suosi luomua ja kierrätettyä – hanki vain tarpeeseen Suosi palveluhankinnoissa tarjoajia, joilla on ympäristösertifikaatti (esim. siivous ja kuljetukset) Suosi kotimaisia esiintyjä ja kutsuvieraita, jolloin välttyään lentopäästöiltä 	<ul style="list-style-type: none"> Kysy palautekyselyssä osallistujien, kumppaneiden ja vapaaehtoisten arviota tapahtuman hiiliviisaukonseptista ja ilmastokestävyyden toteutumisesta Hyödynnä tapahtuman hiilijalanjalan laskentaa, muuta raportointia sekä palautetta hiiliviisauden kehittämiseksi Arvioi, miten tapahtuman toteutus onnistui suhteessa hiiliviisauden tavoitteisiin ja toimintasuunnitelmaan 	<ul style="list-style-type: none"> Luo tapahtuman hiiliviisaudelle brändi tai tuo se muuten näkyvästi esiin tapahtuman brändissä Kerro tapahtuman verkkosivuilla avoimesti ja kattavasti hiiliviisaista toimintatavoista Jaa tapahtuman sosiaalisen median kanavilla tietoa hiiliviisauten tähtävistä teoista ja toimintamalleista Anna (paikallis)medialle syötteitä liittyen hiiliviisaan tapahtumantuotannon ratkaisuihin Kannusta viestinnän keinoin kävijöitä hiiliviisaisiin valintoihin, kuten liikkumiseen ja ruokaan Hyödynnä tapahtuman esiintyjä/urheilijoita/puhujia esimerkkeinä ilmastoviisaista elämäntavoista Älä sorru viherpesuun, vaan kerro totuudenmukaisesti ja avoimesti myös hiiliviisauden haasteista

Tapahtuman energiatehokkuus

ULKOTAPAHTUMAT

- Hanki tapahtumaan 100 % uusiutuvasti tuotettua sähköä
- Vältä aggregaattien käyttöä, hyödynnä tapahtumapaikan aggregaattien vähähiilisiä polttoaineita, kuten biopolttoaineita
- Selvitä mahdollisuus tuottaa itse energiaa tapahtumapaikalla, esim. peräkärriin rakennetuilla aurinkopaneeleilla

SISÄTAPAHTUMAT

- Painota tapahtumapaikan valinnassa tilojen vähähiilisiä lämmitys- ja jäähdytysmuotoa
- Selvitä, onko energiankäytössä huomioitu energiatehokkuus ja -säästö

SISÄ- JA ULKOTAPAHTUMAT

- Hyödynnä tapahtuman laitteistoissa energiatehokkaita ratkaisuja (mm. led-valot, energiatehokkaat screenit ja äänentoisto)
- Mitoita laitteiden käyttö tapahtuman tarpeisiin

Liikkuminen ja logistiikka tapahtumassa

OSALLISTUJEN SAAPUMINEN

- Organisoijaksi tapahtumapaikalle toimiva, turvallinen ja maksuton pyöräparkki
- Kannusta viestinnässä kävijöitä saapumaan kävellen, pyörällä tai julkisella liikenteellä – laadi selkeät ohjeet, aikataulut ja kartat
- Motivoi kävijöitä joukkoliikenteen ja kimpakyytien käyttöön erilaisilla ”rahanarvoisilla” kannustimilla (esim. alennukset lipun hinnasta)
- Tarjoa kävellen tai pyörällä saapuville kannustin, kuten ilmainen kahvi tai mahdollisuus nopeampaan sisäänpääsyyn
- Mahdollista sähköautojen lataus tapahtuma-alueen parkkialueella
- Kannusta saapumaan kimpakyydeillä mahdollistamalla täysien autollisten parkkeeraus lähemmäs tapahtumapaikkaa tai edullisempi parkkimaksu

JÄRJESTELYJEN AIKAINEN LIKKUMINEN JA LOGISTIIKKA

- Valitse kuljetusyritys, joka käyttää sähköautoja tai biopolttoaineita ja on paikallinen
- Suunnittele logistiikka huolella, jolloin vältetään ylimääräisiltä ajetuilta kilometreiltä
- Laadi käytännöt ja viestintäkanavat työntekijöille ja vapaaehtoisille kimpakyytien järjestämiseen
- Järjestä tapahtuman suunnittelupalaverit etätapaamisina

Tapahtuman jätteet ja kierrätys

JÄTTEIDEN MINIMOINTI

- Toteuta tapahtuman liput ja markkinointi sähköisesti minimoiden paperijätteen määrä
- Toteuta tapahtuman rannekkeet ja nimikyltit kestävästä materiaaleista muovia välttäen, huomioi uudelleenkäyttömahdollisuudet
- Kannusta tapahtuman kumppaneita välttämään paperisia esitteitä ja materiaali-intensiivisiä jakotuotteita (kuten kangaskassit, muoviset tarvikkeet, kertakäyttöastiat)
- Älä jaa materiaalisia yrityslahjoja tai palkintoja, keksi jotain kestävämpää kuten puuntaimi tai aineeton lahja

KIERRÄTYKSEN MAKSIMOINTI

- Toteuta tapahtumassa hyödynnettävät rakenteet, koristeet, bannerit ja muut materiaalit siten, että niitä voidaan hyödyntää myös tulevien vuosien tapahtumissa
- Laadi koko tapahtuma-alueelle kattavat ja selkeät kierrätyspisteet, myös tupakantumpeille ja biojätteelle
- Ohjeisteta kävijöitä kierrättämään jätteet oikeaoppisesti
- Huomioi kierrätys tapahtuman suunnittelussa ja se on organisoitu järjestelyjen ja tapahtuman aikana sekä sen jälkeen
- Nimeä kierrätykselle vastuutaho sekä vapaaehtoisia, jotka huolehtivat roskien keruusta
- Ohjeista yhteistyökumppaneita viemään kaikki alueelle kuulumaton kalusto sekä roskat mukanaan

Ruoka-, juoma- ja palvelutarjonta tapahtumassa

RUOKA- JA JUOMATARJONTA

- Edellytä jokaisen ruokapalveluiden tuottajan sisällyttämään tarjontaansa vähintään yhden kasvis/vegaaniannoksen tai kiellä/rajoita esim. punaisen lihan tarjoaminen tapahtuman ravintolakumppaneilta. Muista myös kaurapohjaiset tuotteet maitotuotteiden sijaan/ohelle.
- Suosi ja nosta esille lähituottajien tarjontaa ja sesonkiruokaa
- Palkitsee kestäviä annoksia tarjoavia yrityksiä parhailla sijainneilla ja nostamalla esimerkit tapahtuman viestinnässä
- Vältä kertakäyttöastioita, kiellä muoviset kertakäyttöastiat
- Tarjoa kattavat mahdollisuudet täyttää omia vesipulloja muovipullojen vähentämiseksi
- Mitoita tarjottavat annoskoot siten, että ruokahävikki minimoidaan. Mitoita ruokatarjonta myös kävijämäärään.
- Jaa mahdollinen ruokahävikki etukäteen sovitun kumppanin kautta eteenpäin (esim. seurakunnat, järjestöt)

MUU PALVELUTARJONTA

- Huomioi tapahtuma-alueen muun palvelutarjonnan valinnassa elämyksellisyys, joka tarjoaa kokemuksia ja jossa ilmasto ja ympäristöä kuormittavan materiaalin käyttö on minimoitu

FCG.

Suosituksia tapahtumien palveluntarjoajille

Tapahtumatoiminnan kehittäminen

- palveluntarjoajat

Tuotekehitys, skaalausmahdollisuudet	Osaamisen ja toimintatapojen kehittäminen	Laatujärjestelmät ja sertifikaatit
<ul style="list-style-type: none">• Jaa muille palveluntarjoajille tietoa hiiliviisaista ratkaisuista ja omaksu muiden keräämiä oppeja• Hyödynnä tapahtuman kokemuksia, palautetta ja hiilijalanjäljen laskentaa tuotekehityksessä• Toteuta hiiliviisaita ratkaisuja myös muissa tapahtumissa, vaikka tapahtumantuottaja ei sitä edellyttäisikään• Kehitä uutta tuotetta tai palvelua yhteistyössä valitun tapahtumajärjestäjäkumppanin kanssa skaalattavaksi laajemmille, jopa kansainvälisille markkinoille (ja hyödynnä siinä julkisia rahoitusmahdollisuuksia)	<ul style="list-style-type: none">• Osallistu kumppaneille järjestettäviin hiiliviisauškoulutuksiin sekä tapahtuman hiiliviisauskonseptin suunnitteluun• Kouluta omat työntekijät ilmastoviisaisiin käytäntöihin ja sitouta henkilöstö toimimaan niiden mukaisesti	<ul style="list-style-type: none">• Sitoudu oman alan ympäristö-, ilmasto- tai vastuullisuustavoitteisiin sertifikaatin tai ohjelman kautta (kuten Sustainable Travel Finland, Energiategokkuussopimus, Ekokompassi...)• Laske yrityksesi hiilijalanjälki ja laadi ohjelma päästöjen vähentämiseksi tai ryhdy toteuttamaan vastuullisuusraportointia

Tapahtuman järjestäminen

- palveluntarjoajat

Suunnittelu	Toteutus	Palaute ja kehitystarpeet	Viestintä ja markkinointi
<ul style="list-style-type: none">• Osallistu hiiliviisaan tapahtumakonseptin suunnitteluun yhdessä tapahtuman mahdollistajan, tapahtumajärjestäjän ja muiden kumppaneiden kanssa• Suunnittele palvelusi siten, että mahdollisuudet vähentää päästöjä on huomioitu kaikissa vaiheissa: hankinnat, suunnittelu, logistiikka, toteutus, purku	<ul style="list-style-type: none">• Huolehdi, että toimit tapahtumajärjestäjän laatimien hiiliviisausohjeiden mukaisesti koko tapahtuman ajan• Järjestä liikkuminen ja logistiikka tehokkaasti, kulje vain täysillä autoilla äläkä tee ”pistokeikkoja”• Lajittele oikein ja minimoi materiaalien käyttö – älä jätä jälkeesi yhtäkään roskaa	<ul style="list-style-type: none">• Arvioi palautekyselyiden perusteella asiakkaiden odotuksia ja kokemuksia hiiliviisauden suhteen	<ul style="list-style-type: none">• Hoida tapahtumaan liittyvä viestintä ja markkinointi pääosin sähköisesti – hyödynnä somea paperisten esitteiden sijaan• Tuo viestinnässä ilmi yrityksesi panostukset ilmastotavoitteisiin/ tapahtuman hiiliviisautavoitteisiin liittyen• Nosta viestinnässä esille yrityksen omia tekoja tapahtuman hiilijalanjäljen pienentämiseksi

FCG.

Työhön
osallistuivat

jaana.myllyluoma@fcg.fi

pauli.santala@fcg.fi

marko.nurminen@fcg.fi

taina.ollikainen@fcg.fi

marko.nurminen@fcg.fi

vera.jarvenreuna@mdi.fi

www.fcg.fi